

CRNA GORA
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA

Predlog Aneksa na postojeći Program međunarodne razvojne saradnje između Crne Gore i Republike Slovenije za 2013-15.

Na osnovu Sporazuma o razvojnoj saradnji između Vlade Republike Slovenije i Vlade Crne Gore, potpisanog u Ljubljani 7.2.2008., na snazi je Program međunarodne razvojne saradnje i humanitarne pomoći između Republike Slovenije i Crne Gore za period 2013-15.

Ambasada Republike Slovenije nas je obavijestila da je preostao određeni iznos sredstava po osnovu navedenog Programa, i u toj vrijednosti predlažu realizaciju projekata koji su usaglašeni sa resornim Ministarstvom održivog razvoja i turizma i sa Direkcijom za javne radove, i odobreni od Ministarstva finansija Slovenije koje odnedavno koordinira slovenačku razvojnu saradnju. Kako je navedeno, osim Projekta izgradnje sortirnice za otpad na Žabljaku u iznosu od 340,000 eura, za koji je Vlada ranije dala saglasnost (Zaključak Vlade Crne Gore broj 08-818/3 od 10. aprila 2014.) predlaže se da Aneks na postojeći Program obuhvati i sljedeće projekte koji će biti realizovani do kraja tekuće godine, kako slijedi:

1. Izgradnja biljnog sistema za tretman otpadnih voda u Šavniku, učešće Republike Slovenije 125.000 eura,
2. Izrada Akcionog plana za energetiku, učešće Republike Slovenije 80.000 eura.

Takodje, slovenačka strana je pripremila i dostavila donatorski ugovor za Projekat sanacije postojeće deponije na Žabljaku (procijenjena vrijednost projekta je 440.000eur od čega planirana donacija Republike Slovenije 220.000eur). Imajući u vidu da nema dovoljno raspoloživih sredstava da se ovaj Projekat obuhvati postojećim Aneksom, projekat će biti planiran Programom razvojne pomoći za naredni trogodišnji period od 2016-2018. S tim u vezi, predlažemo i da se da saglasnost na predloženi Donatorski ugovor za Projekat sanacije deponije na Žabljaku kako bi se, bez odlaganja, inicirale aktivnosti na izradi projektne dokumentacije, kao i ostali pripremni radovi.

Navedeni projekti su u skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore broj 08-2177/3 od 25. septembra 2015. i donijetom Strategijom ekoremedijacije u Crnoj Gori i Akcionim planom za period 2014-2020.

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA:

1. Vlada Crne Gore na sjednici od _____ 2015. godine, razmotrila je i usvojila Predlog Aneksa na Program međunarodne razvojne saradnje između Crne Gore i Republike Slovenije za 2013-2015.
2. Zadužuje se Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija da na odgovarajućem nivou potpiše Aneks.
3. Vlada Crne Gore daje saglasnost da se potpiše Donatorski ugovor za Projekat sanacije deponije na Žabljaku.

UGOVOR O DONACIJI

2015/3

između

**Crne Gore
Ministarstva održivog razvoja i turizma**

kao primaoca

i

**CMSR
Centra za međunarodnu saradnju i razvoj
kao donatora u ime Republike Slovenije**

OVAJ UGOVOR O DONACIJI zaključen je ..... 2015. godine između:

(1) **Ministarstva održivog razvoja i turizma** sa registrovanim sjedištem na adresi: IV Proleterske brigade 19, 81000 Podgorica, Crna Gora („**Primalac**");

(2) **Centra za međunarodnu saradnju i razvoj (CMSR)** - U ime Republike Slovenije - sa registrovanim sjedištem na adresi: Kardeljeva ploščad 1, Ljubljana 1000, Slovenija („**Donator**");

S OBZIROM NA TO DA:

- (A) je Primalac dostavio donatoru tendersku dokumentaciju u prilogu ovog Ugovora („projektna dokumentacija ") sa predlogom za zvaničnu razvojnu pomoć Republike Slovenije u vidu donacije kako bi se omogućila realizacija projekta: „**Projektovanje i sanacija neuređenog odlagališta u opštini Žabljak**" („**Projekat**").
- (B) za potrebe pružanja pomoći Primaocu u realizaciji projekta, Donator se slaže da obezbijedi Primaocu **donaciju u procijenjenom iznosu od 220.000 eura** (što predstavlja do 50% od ukupne vrijednosti projekta) pod uslovima utvrđenim u ovom Ugovoru.
- (C) Primalac je obezbijedio sredstva **u procijenjenom iznosu od 220.000 eura** (što predstavlja do 50% od ukupne vrijednosti projekta) za realizaciju projekta **procijenjene ukupne vrijednosti 440.000 eura** iz sopstvenih sredstava i izvršiće sve potrebne pripremne radove za realizaciju projekta.
- (D) Primalac je saglasan da CMSR kao donator bira i zaključuje ugovore sa izvršiocem projekta – ugovaračem za ukupnu procijenjenu vrijednost od 440.000 eura u skladu sa Pravilnikom o sprovođenju zvanične razvojne saradnje Donatora od 15. januara 2008. godine. Donator je saglasan da dostavi Primaocu ugovor o nabavci potpisan sa izvršiocem projekta.
- (E) Primalac će prenijeti dodijeljena sredstva Donatoru u svrhu realizacije projekta u procenjenom iznosu od 220.000 eura.

STRANE SU SE OVIM DOGOVORILE kako slijedi:

1. DONACIJA

- 1.1 Iznos: U skladu sa uslovima ovog Ugovora, Donator se ovim obavezuje da stavi na raspolaganje Primaocu donaciju u iznosu do 220.000 eura (dvije stotine i dvadeset hiljada) („Donacija”).
- 1.2 Svrha: Donacija će se koristiti i može se koristiti isključivo u svrhu finansiranja plaćanja od strane Primaoca izvršiocu projekta – „Izvođaču” - ugovorna strana za realizaciju projekta.
- 1.3 Isplata:
Isplate donacije vrše se nakon dostavljanja faktura prema ugovoru (između donatora i izvođača radova). Isplata donacije uslovljena je uplatom doprinosa Donatoru iz sopstvenih sredstava Primaoca u iznosu od 200.000 eura u cilju realizacije projekta. Doprinos se uplaćuje na poseban račun za donacije CMSR-a (IBAN 5156 0201 1025 6582 474, NIC: LJBASI2X), tako da se glavna proporcionalnost primjenjuje u roku od osam dana od dana podnesenog zahtjeva za plaćanje od strane Donatora.
- 1.4 Finansijski transfer koji se odnosi na Donaciju biće dostupan nakon podnošenja i dostavljanja kompletnog seta dokumenata koji dokazuju da je projekat sproveden ili da se sprovodi u skladu sa projektnom dokumentacijom.
- 1.5 Korišćenje sredstava: Donator koristi Donaciju za isplatu iznosa koji duguje izvođaču radova u vezi sa projektom i dužan je, odmah nakon izvršenog plaćanja izvođaču radova, da o tome obavijesti Primaoca i dostavi mu odgovarajuće dokaze o izvršenoj uplati.
- 1.6 Za robu koja je lokalno proizvedena, sve unutrašnje fiskalne naknade koje važe za njenu proizvodnju, uključujući PDV; kao i za robu koja treba da se uveze u zemlju primaoca, sve dažbine i porezi koji se odnose na njihov uvoz, uključujući PDV, ne plaćaju se iz sredstava donacije.
- 1.7 Diskreciono pravo Donatora: Donator ima pravo da odbije isplatu donacije u slučaju kršenja uslova iz ovog ugovora ili odstupanja od projektne dokumentacije.

2. UGOVORNE OBAVEZE

2.1 Primalac je dužan da dostavi Donatoru sljedeće podatke:

- a) Kopiju ugovora o nabavci između primaoca i izvođača radova (u roku od 8 dana od dana potpisivanja ugovora);
- b) Polugodišnje i godišnje izvještaje o realizaciji projekta najkasnije 15 dana od dana isteka svakog perioda od 6 mjeseci od datuma ovog Ugovora;

- c) Završni izvještaj o realizaciji projekta ;
- d) Svaku informaciju u vezi projekta koju Donator može povremeno opravdano zahtijevati.

- 2.2 Primalac je dužan da predstavnicima donatora omogući najmanje jednom godišnje obilazak lokacije projekta.
- 2.3 Donator ima pravo da zahtijeva vraćanje donacije u slučaju da donacija nije korišćena na dogovoreni način i pod uslovima utvrđenim u ovom Ugovoru.

3. VIDLJIVOST

- 3.1. Primalac mora da preduzme sve neophodne korake da objavi činjenicu da je Republika Slovenija sufinansirala projekat. Takve objave treba da sadrže logotip „Međunarodne razvojne saradnje Republike Slovenije" gde god je to prikladno.
- 3.2. Posebno, Primalac je dužan da spomene slovenački finansijski doprinos u informacijama koje navodi u svojim internim i godišnjim izvještajima, kao i u svim odnosima sa medijima. U bilo kojem obavještenju ili objavi Primaoca u vezi sa projektom, uključujući i objave date na konferenciji ili seminaru, mora biti navedeno da projekat sufinansira Slovenija.

4. KOMUNIKACIJE

- 4.1 Jezik: Sva obavještenja i druge komunikacije u vezi sa ovim Ugovorom, kao i dokumenti koje jedna strana dostavlja drugoj, moraju biti na engleskom jeziku ili, što se tiče bilo kojeg dokumenta čiji original je sastavljen na nekom drugom jeziku, dokument mora biti praćen radnim prevodom na engleski jezik. Prilozi, izvještaji i objašnjenja mogu biti dostavljeni na lokalnim jezicima i prevedeni na engleski jezik na zahtjev.
- 4.2 Adrese: Svaka komunikacija u skladu sa ovim Ugovorom dostavlja se faksom ili na drugi način u pismenom obliku. Svaka komunikacija ili dokument koji se dostavlja bilo kojoj strani ovog Ugovora dostavlja se na broj faksa ili adresu, sa naznakom na koga su naslovljeni, ako je navedeno, u vrijeme koje su strane odredile. Tako određeni početni broj faksa, adresa i naslov (ako je naveden) navedeni su ispod imena svake od strana na kraju ovog Ugovora.

5. OPŠTE ODREDBE

- 5.1 Primalac je isključivo odgovoran za poštovanje bilo kakve pravne obaveze koju ima.

- 5.2 Donator nije, ni pod kakvim okolnostima ili po bilo kom osnovu odgovoran za bilo kakvu štetu koju je prouzrokovala bilo koja osoba u vezi sa ovim Ugovorom, projektom ili na drugi način. Prema tome, Donator neće razmatrati bilo koji zahtjev za odštetu ili naknadu koja prati takvo potraživanje.
- 5.3 Osim u slučajevima više sile, Primalac je dužan da ispravi štetu koju je imao donator kao rezultat izvršenja ili nepravilnog izvršenja projekta.
- 5.4 Primalac snosi isključivu odgovornost u odnosu na treće strane, uključujući za pretrpljenu štetu bilo koje vrste za vrijeme realizacije Projekta.
- 5.5 Primalac se obavezuje da preduzme sve neophodne mjere da spriječi bilo kakav rizik od konflikta interesa koji bi mogao da utiče na nepristrasno i objektivno sprovođenje ovog Ugovora. Takav sukob interesa može nastati naročito kao rezultat ekonomskog interesa, političke ili nacionalne sklonosti, porodičnih ili emotivnih razloga, ili bilo kog drugog zajedničkog interesa. Bilo koja situacija koja predstavlja ili će vjerovatno dovesti do sukoba interesa u toku sprovođenja ovog Ugovora mora biti prijavljena Donatoru, u pisanoj formi, bez odlaganja. Primalac se obavezuje da preduzme sve neophodne korake da odmah ispravi ovakvu situaciju. Donator zadržava pravo da provjeri da li su preduzete odgovarajuće mjere i može zahtijevati da Primalac preuzme dodatne mjere, ako je potrebno, u određenom vremenskom periodu.
- 5.6 Donator i Primalac obavezuju se da čuvaju poverljivost svih dokumenata, informacija ili drugih materijala koji su direktno u vezi sa predmetom ovog Ugovora koji je uredno klasifikovan kao poverljiv, ako bi otkrivanje moglo izazvati štetu drugoj strani. Strane su obavezane navedenom obavezom i nakon datuma zatvaranja Projekta.
- 5.7 Osim ako Donator ne zahtijeva suprotno, u svim komunikacijama ili objavama Primaoca o projektu, uključujući, ali ne ograničavajući se na na konferencije ili seminare, mora biti navedeno da projekat finansira Republika Slovenija, te da Donator deluje kao zastupnik Republike Slovenije za međunarodnu razvojnu saradnju.

Svaka komunikacija ili publikacija Primaoca, u bilo kom obliku i mediju, treba da ukazuju na to da isključiva odgovornost leži na autoru takvog saopštenja ili objave i da Donator nije odgovoran za bilo kakvu upotrebu koja može proisteći iz sadržanih informacija.

- 5.8 Donator može da raskine ovaj Ugovor, bez ikakvog obeštećenja sa svoje strane, u sljedećim okolnostima:
- (a) U slučaju promjene u pravnoj, finansijskoj, tehničkoj, organizacionoj situaciji Primaoca ili uslova koji može značajno uticati na Ugovor ili dovesti u pitanje odluku o dodeli donacije;
  - (b) Ako Primalac ne ispuni značajnu obavezu koja mu je dodijeljena u skladu sa

odredbama ovog Ugovora;

(c) U slučaju više sile ili drugih okolnosti koje sprječavaju uspješnu realizaciju projekta;

(d) Ako se utvrdi da je Primalac kriv za krivično djelo koje uključuje njegovo profesionalno ponašanje presudom koja ima snagu *res judicata* ili ako je kriv za teško kršenje profesionalnog ponašanja dokazano bilo kojim opravdanim sredstvima;

(e) Ako je Primalac kriv za davanje lažnih izjava ili podnosi izveštaje koji nisu u skladu sa realnošću da dobije donaciju;

(f) Ako je Primalac namjerno ili iz nehata napravio značajnu nepravilnost u sprovođenju ovog Ugovora ili u slučaju prevare, korupcije ili bilo kojih drugih nezakonitih radnji Primaoca na štetu donatora i/ili izvođača radova. Značajnu nepravilnost čini bilo koja povreda odredbi Ugovora ili pravila koja je rezultat djela ili propusta Primaoca koji uzrokuje ili može prouzrokovati gubitak donatora i/ili izvođača radova; ili

(g) Ako Donatora treba da otplati iznose dobijene od Republike Slovenije za finansiranje donacije.

5.9 Svaka izmjena ovog Ugovora mora biti predmet pismenog dopunskog Ugovora. Usmeni dogovor ne može biti obavezujući za strane u tom smislu.

6. VAŽEĆI ZAKON I PRAVNA NADLEŽNOST

6.1 Važeći zakon: Ovaj Ugovor regulisan je i tumači se u skladu sa zakonima Republike Slovenije.

6.2 Sudovi: Primalac je saglasan u korist Donatora da je za bilo kakvu polemiku, spor, ili potraživanje iz ili u vezi sa ovim Ugovorom ili povredu, raskid ili nevaženje ovog Ugovora nadležan sud u Ljubljani, u Sloveniji. Podnošenje nadležnim sudovima iz ovog člana 6.2 ne (i ne treba tumačiti tako da) ograničava pravo Donatora da pokrene postupak protiv Primaoca pred bilo kojim drugim nadležnim sudom, niti pokretanje postupka u jednoj ili više sudskih nadležnosti isključuje pokretanje postupka ili postupak u bilo kojoj drugoj sudskoj nadležnosti (bez obzira da li istovremeno ili ne) ako je i u mjeri u kojoj je to dozvoljeno važećim zakonom.

6.3 Arbitraža: Bez obzira na klauzulu 6.2 gore, Donator može, po svom sopstvenom nahođenju, da obavijesti Primaoca da se primjenjuje arbitražna klauzula. Nakon dostavljanja takvog obavještenja, polemiku, spor ili potraživanje iz ili u vezi sa ovim Ugovorom (uključujući spor u vezi postojanja, validnosti, tumačenja, kršenja ili raskida ovog Ugovora ili posljedice njegove ništavosti) upućuje se i na kraju rješava pred vijećem od tri arbitra koji su imenovani u skladu sa Pravilima arbitraže Stalnog arbitražnog suda pri Privrednoj i industrijskoj komori Slovenije. Mjesto arbitražnog postupka započetog u skladu sa ovom klauzulom 6.3 je Ljubljana, u Sloveniji, te se arbitraža vodi na slovenačkom jeziku.

6.4 Jezik: Ovaj Ugovor je sačinjen na engleskom jeziku.

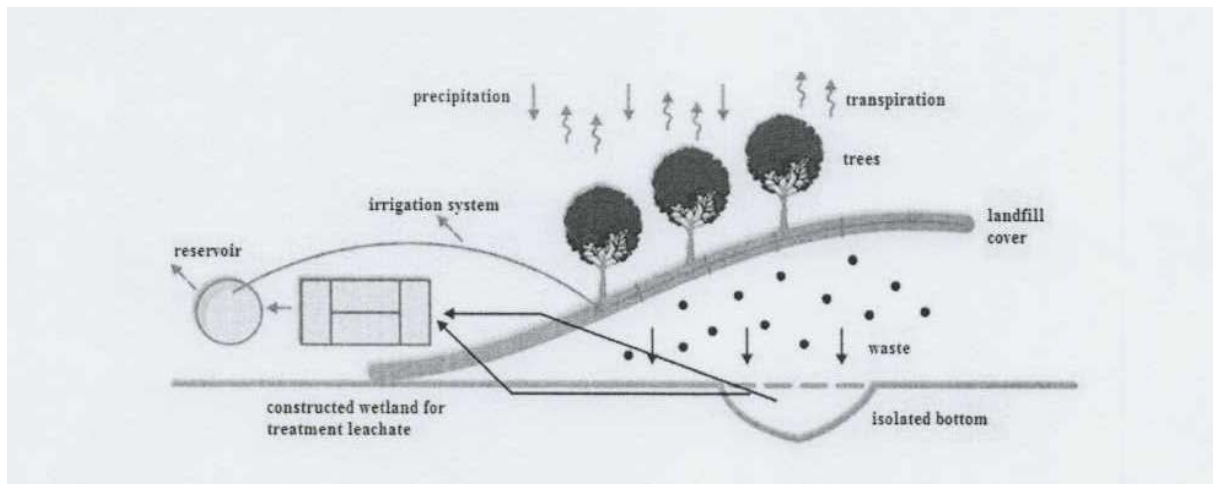
Sačinjeno u četiri originala od kojih su Primalac i Donatora dobili po dva primjerka .

Sačinjeno u Podgorici:	Sačinjeno u Ljubljani:
Datum:.....2015	Datum: 2015
Primalac: Ministarstvo održivog razvoja i turizma Gospođa Daliborka Pejović Državna sekretarka	Donator: CMSR G. Gasper Jez Direktor
Adresa za prijem pošte: IV Proleterske brigade 19, 81000 Podgorica, Montenegro	Adresa za prijem pošte: Center za mednarodno sodelovanje in razvoj Kardeljeva ploscad 1, 1000 Ljubljana, Slovenia
Prima: Gospođa Daliborka Pejović	Prima: Mojca Kopse, viši ekspert
Faks: +382 20 446 219	Faks: +386.1.568.1585

Idejno rješenje

SANACIJA NEUREĐENOG ODLAGALIŠTA U ŽABLJAKU METODOM EKOREMEDIJACIJE

OPŠTINA ŽABLJAK

1 UVOD

Odlaganje komunalnog otpada odvija se na privremenoj lokaciji „Klještina“. Odlaganje otpada je, bez zaštite podzemnih voda, degazacije i prečišćavanja otpadnih voda.

Predloženo rješenje usklađeno je sa Strategijom ekoremedijacije i Akcionim planom za Crnu Goru za period 2014-2020. godine, koji je Vlada usvojila u septembru 2014. godine (Ministarstvo održivog razvoja i turizma).

Neuređeno odlagalište „Klještina“ u opštini Žabljak predstavlja opasnost za ljude i životnu sredinu. Ovo je naročito slučaj sa podzemnim vodama obzirom da se procjedne vode nekontrolisano ispuštaju.

2 LOKACIJA PROJEKTA

Neuređeno odlagalište „Klještina“ u opštini Žabljak nalazi se u sjeveroistočnom dijelu grada Žabljaka.

Slika 1: Lokacija „Žabljak“¹

3 TRENUTNA SITUACIJA

Neuređeno odlagalište „Klještina“ u opštini Žabljak radi već oko 26 godina. Na neuređenom odlagalištu se odlaže raznovrsan otpad, uključujući i otpad iz domaćinstva, otpad sličan otpadu iz domaćinstava, pa čak i otpad od uginulih životinja.

Nema infrastrukture, kontrole procjednih voda ili sistema za kontrolu gasa na deponiji. Takođe, ne sprovode se mjere za zaštitu deponije, operatora, zaštitu od požara, dezinfekciju, deratizaciju ili slične mjere tipične za moderne deponije.

4 PRIRODNI SISTEM ZA SANACIJU DEPONIJA

Prirodni sistem za sanaciju neuređenog odlagališta je inovativna metoda za sanaciju komunalnih i industrijskih neuređenih odlagališta, koje su trajno izolovane od okruženja. Kombinovani metod izgrađene močvare i pokrivača za evapotranspiraciju je LIMNOTOP®

---

¹ Google, CNES/ Astrium

sistem. Sistem se sastoji od guste vegetacije stabla koja predstavlja završni pokrivni sloj, prečišćavanja procjednih voda na mjestu nastanka sa izgrađenom močvarom i sistemom navodnjavanja za ponovnu upotrebu prečišćene vode.

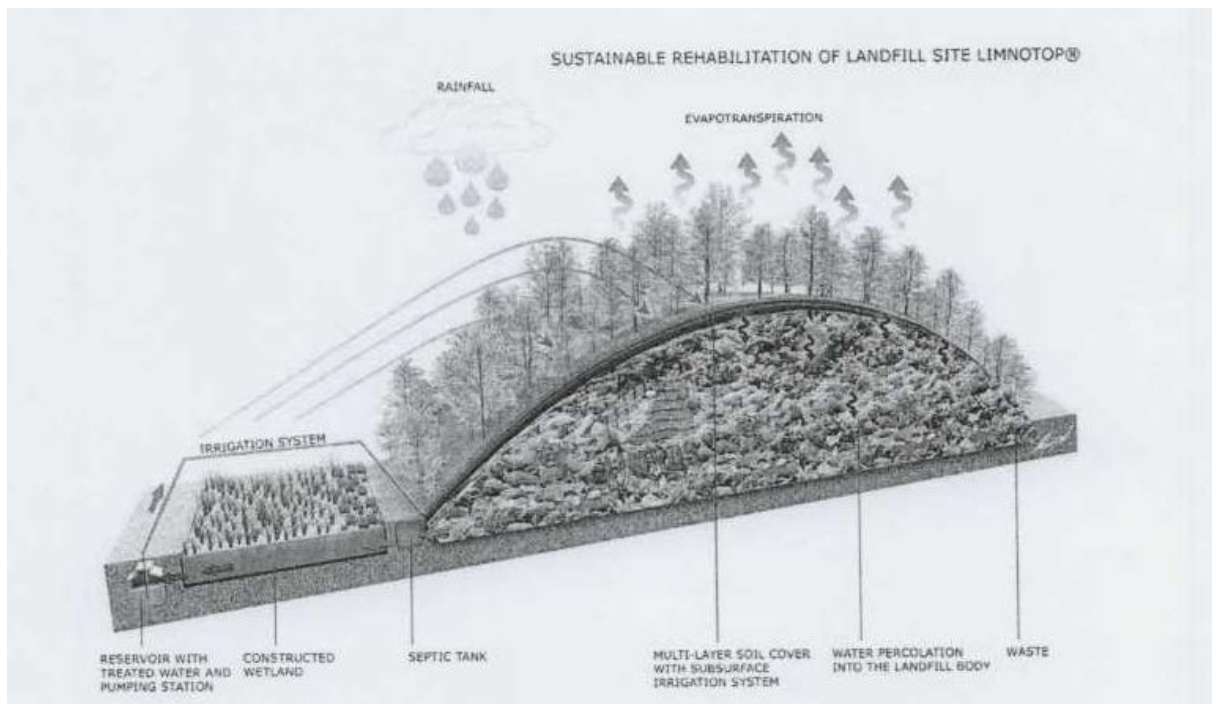
U ovom sistemu postoje dvije zatvorene petlje, odnosno hidrološka petlja i petlja zagađenja. Sistem omogućava brzu stabilizaciju tijela neuređenog odlagališta zbog infiltrirane vode koja omogućava dalju mineralizaciju organskog otpada. Procjedne vode se recikliranjem vraćaju na neuređena odlagališta preko izgrađene močvare i sistema za navodnjavanje na vrhu vegetacionog pokrivača. Drvo koje se obično sadi je vrba, zatim topola, a mogu se koristiti i druge vrste koje rastu brzo i imaju sposobnost isparavanja velike količine vode.

Osim toga stabla su zasađena i održavana na način da se poveća proizvodnja biomase koja se može koristiti u različite svrhe i ostvariti dodatnu finansijsku korist za vlasnike neuređenog odlagališta i lokalnu zajednicu. Sistem se takođe može kombinovati sa aktivnim ili pasivnim prikupljanjem biogasa sa neuređenog odlagališta za energetske svrhe. Ako se biogas ne ekstrahuje, dolazi do oksidacije metana pomoću mikroba u gornjem biološkom pokrovnom sloju.

Prečišćavanje procjednih voda odvija se u izgrađenoj močvari i vegetaciji neuređenog odlagališta. Ova kombinacija ubrzava procese raspadanja i stabilizaciju odloženog otpada, što omogućava bržu konverziju otpada. Ova metoda je isplativa i ekološki prihvatljiva na duže staze iz perspektive jednog ekosistema i pejzaža.

Prednosti prirodnih sistema za sanaciju neuređenih odlagališta su:

- Uspostavljanje zatvorenog kruga vode i zagađenja bez ispuštanja procjednih voda u životnu sredinu,
- Sprječavanje zagađenja površinskih i podzemnih voda sa hranljivim materijama i toksičnim zagađivačima,
- Eliminacija mirisa,
- Brža stabilizacija neuređenog odlagališta i mogućnost za druge namjene prostora,
- Smanjenje vremena i troškova održavanja nakon zatvaranja,
- Uspostavljanje novog atraktivnog ekosistemu na pokrivenom neuređenom odlagalištu sa potencijalnim višenamjenskim korišćenjem i povećanjem biodiverziteta,
- Smanjenje rizika po zdravlje lokalnog stanovništva,
- Potencijalni prihodi od trgovine od proizvedene biomase drveta (sagorjevanje),
- Prirodni i zeleni pristup za sanaciju degradiranih površina bolje je prihvaćen od strane lokalnog stanovništva.

Slika 2 : Primjer prirodnog sistema LIMNOTOP za sanaciju neuređenog odlagališta

Slika 3: Tijelo deponije prekriveno vegetacionim pokrivačem

Koraci za sanaciju neuređenog odlagališta na lokaciji „Klještina“:

- Iskop starog otpada i kontaminiranog zemljišta,
- Postavljanje drenažnog sistema za podzemne vode,
- Izolacija dna neuređenog odlagališta sa nepropusnom podlogom i pripadajućim slojevima,
- Postavljanje sistema za prikupljanje procjednih voda i drenažu na dnu neuređenog odlagališta,

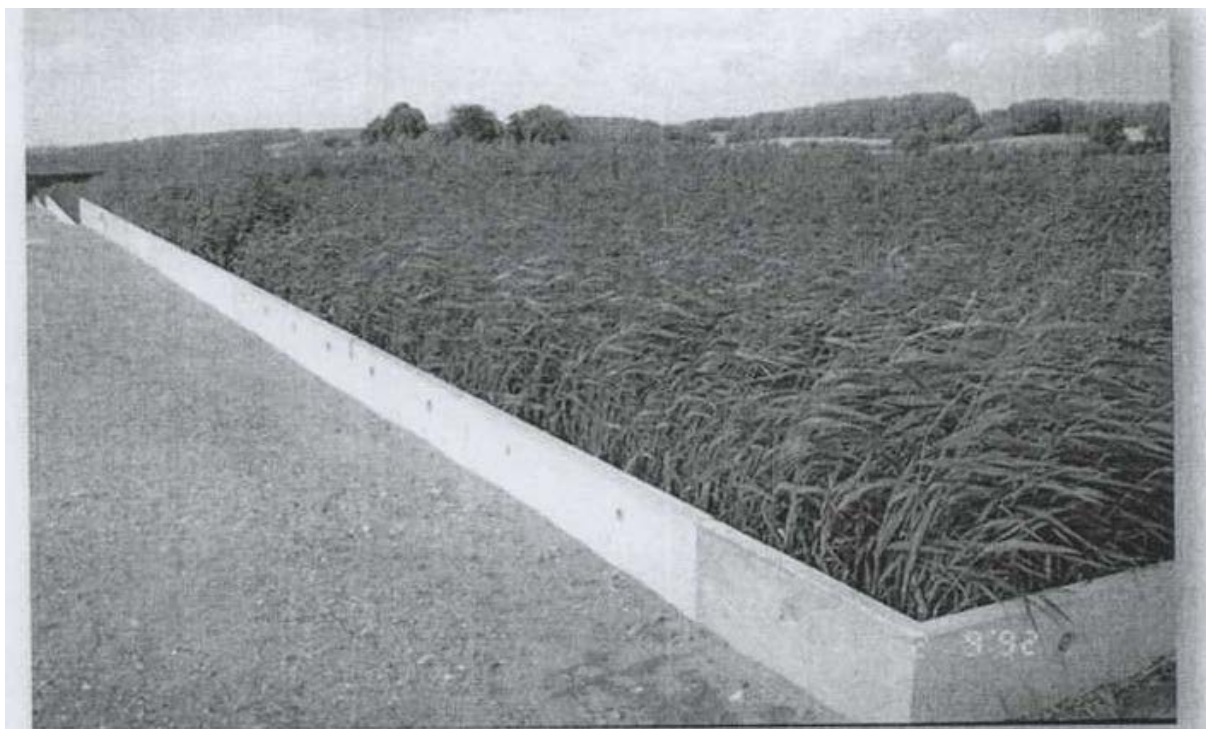
- Uređenje sistema za prikupljanje atmosferskih voda i drenažu,
- Postavljanje sistema za pražnjenje i prikupljanje biogasa,
- Izgradnja izgrađene močvare za preradu procjednih voda,
- Punjenje neuređenog odlagališta sa starim i novim otpadom i sabijanje,
- Pokrivanje ispunjenih dijelova neuređenog odlagališta sa pokrivnim slojevima,
- Sadnja stabala,
- Uspostavljanje sistema za navodnjavanje i reciklažu prečišćenih procjednih voda.

Sanacija deponije „Žabljak" može biti realizovana po fazama:

- Djelimično zatvaranje sa progresivnom sanacijom, što produžava kapacitet neuređenog odlagališta za još oko 10 godina
- 2. potpuno zatvaranje deponije.

4.1 POLJA TRSKE ZA ODLAGANJE KANALIZACIONOG MULJA

Pravilna upotreba i odlaganje kanalizacionog mulja je jedno od najvažnijih pitanja sa kojim se postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda moraju suočiti danas. Gotovo svi operateri PPOV susreću se sa problemom skladištenja i odlaganja biološkog otpada. Troškovi odlaganja su izuzetno visoki; dozvole za spaljivanje su skupe i teško se dobijaju; upotreba mulja na tlu je ograničena dostupnim raspoloživim zemljištem. U međuvremenu, tehnologija koja koristi polja trske za sušenje i mineralizacije mulja – polja trske za sušenje mulja (*Sludge Drying Reed Beds - SDRB*) nudi održivo skladištenje i smanjuje količinu biološkog otpada. U širokoj upotrebi širom svijeta, ova tehnologija koristi polja trske za sušenje i mineralizaciju mulja. Troškovi izgradnje su niski, ima dovoljno vremena za skladištenje, te ima niske troškove rada i održavanja. Sistem smanjuje sadržaj vode u mulju, smanjuje čvrste materije i omogućava dovoljno vrijeme skladištenja za stabilizaciju biološkog otpada prije odlaganja.

Zbog tehničkih, ekonomskih i ekoloških razloga, sanacija neuređenog odlagališta na lokaciji „Klještina“ u opštini Žabljak takođe uključuje rješenje za mulj iz PPOV Žabljak.

5 PROCJENA INVESTICIONIH TROŠKOVA

Tabela 1 : Procjena investicionih troškova za sanaciju neuređenog odlagališta u Žabljaku metodom ekoremedijacije.

Aktivnost	Cijena (EUR)
Projekt „ključ u ruke“ (projektovanje, izgradnja i sva potrebna podrška)	440.000,00
Ukupno	440.000,00

*Ovo je gruba procjena data na osnovu veličine deponije i iskustva iz Slovenije.

**UGOVOR O DONACIJI
2015/4**

između

**Crne Gore
Ministarstvo održivog razvoja i turizma
kao Primaoca**

i

**CMSR
Centra za međunarodnu saradnju i razvoj**

kao Donatora u ime Republike Slovenije

OVAJ UGOVOR O DONACIJI ZAKLJUČEN JE dana ....., 2015. godine između:

- (1) **Ministarstva održivog razvoja i turizma** sa registrovanim sjedištem na adresi IV Proleterske brigade 19, 81000 Podgorica, Crna Gora („Primalac“) ;
- (2) **Centar za međunarodnu saradnju i razvoj (CMSR)** - u ime Republike Slovenije - sa registrovanim sjedištem na adresi Kardeljeva ploščad 1, Ljubljana 1000, Slovenija („Donator“);

S OBZIROM NA TO DA JE:

- (A) Primalac dostavio Donatoru tendersku dokumentaciju u prilogu ovog sporazuma („projektna dokumentacija“) sa predlogom za zvaničnu razvojnu pomoć Republike Slovenije u vidu donacije kako bi se omogućila realizacija projekta „Projektovanje i izgradnja močvara u Šavniku“ („Projekat“).
- (B) Donator saglasan da za potrebe pružanja pomoći Primaocu u realizaciji projekta obezbijedi Primaocu **donaciju u procijenjenom iznosu do 125.000 eura** (što predstavlja do 50 % od ukupne vrijednosti projekta) u skladu sa uslovima iz ovog Ugovora.
- (C) sredstva po osnovu donacije za realizaciju Projekta će biti oslobođena plaćanja PDV – a sa crnogorske strane.
- (D) Primalac obezbijedio sredstva u **procijenjenom iznosu do 125.000 eura** (što predstavlja do 50 % od ukupne vrijednosti projekta) za realizaciju projekta **procijenjene ukupne vrijednosti od oko 250.000 eura** iz sopstvenih sredstava i da će izvršiti sve potrebne pripremne radove za realizaciju projekta.
- (E) Primalac je saglasan da CMSR kao donator odabere i ugovori operatera projekta – izvođača u skladu sa Pravilnikom donatora za sprovođenje zvanične razvojne saadnje od 15.01.2008. Donator se obavezuje da dostavi Primaocu potpisan ugovor o nabavci sa operaterom projekta.

STRANE SU SE SPORAZUMJELE kako slijedi:

1. DONACIJA

- 1.1 Iznos: U skladu sa uslovima ovog Ugovora, Donator se ovim obavezuje da stavi na raspolaganje Primaocu donaciju u iznosu do 125.000 eura (sto dvadeset pet hiljada („Donacija“)).
- 1.2 Svrha: Donacija se može i koristiće se isključivo u svrhu finansiranja plaćanja koje Primalac vrši prema izvođaču projekta - „Izvođač “ – koji je ugovorna strana za realizaciju projekta.
- 1.3 Isplata: Donator će staviti na raspolaganje i prenijeti Primaocu finansijska sredstva u vezi sa Donacijom nakon podnošenja i dostavljanja zahtjeva za plaćanje uz koji je priložena kompletna dokumentacija koja pokazuje da je:
  - (i) Projekat realizovan u skladu sa projektnom dokumentacijom;
  - (ii) ugovor između Primaoca i izvođača radova potpisan za ukupnu vrijednost projekta;
  - (iii) Izvođač (ili će imati, što zavisi samo od isteka vremenskog perioda) ima pravo da primi traženi iznos uz ovjerenu situaciju od strane primaoca
- 1.4 Upotreba sredstava: Primalac neopozivo ovlašćuje Donatora da izvrši isplatu sredstava donacije (koja je stavljena na raspolaganje Primaocu po ovom Ugovoru) direktno na bankovni račun Izvođača radi plaćanje iznosa koji Primalac duguje Izvođaču u vezi sa Projektom, a Donator će, odmah nakon što izvrši plaćanje izvođaču radova, obavijesti Primaoca o tome i dostaviti mu odgovarajući dokaz o izvršenoj isplati.
- 1.5 Diskreciono pravo Donatora: Donator ima pravo da odbije isplatu Donaciji u slučaju kršenja uslova ovog Ugovora ili odstupanja od projektne dokumentacije.
- 1.6 Porezi: Za robu proizvedenu u zemlji, plaćanja svih domaćih fiskalnih troškova koji se obračunavaju za proizvodnju robe, uključujući PDV; i za robu koja se uvozi u zemlju Primaoca, plaćanja svih dažbina i poreza koji se odnose na njihov uvoz, uključujući PDV, neće se vršiti iz sredstava donacije.

2. OBAVEZE

- 2.1 Primalac je dužan da Donatoru dostavi sljedeće podatke:
- a) Kopija ugovora o nabavci između Primaoca i Izvođača radova (u roku od 8 dana nakon potpisivanja ugovora);
  - b) Polugodišnje i godišnje izvještaje o realizaciji projekta najkasnije 15 dana od dana isteka roka svakih 6 mjeseci od datuma ovog ugovora;
  - c) Završni izvještaj o realizaciji projekta;
  - d) Sve informacije u vezi projekta koje Donator može povremeno opravdano zahtijevati.
- 2.2 Primalac je dužan da omogući predstavniku Donatora obilazak lokacije projekta najmanje jedan put godišnje.
- 2.3 Donatora ima pravo da zahtijeva povrat donacije u slučaju da Donacija nije upotrijebljena na dogovoreni način i pod uslovima utvrđenim ovim ugovorom.

3. VIDLJIVOST

- 3.1. Primalac mora da preduzme sve neophodne korake da objavi činjenicu da je Republika Slovenija sufinansirala projekat. Takve objave treba da sadrže prikaz znaka „Međunarodne razvojne saradnje Republike Slovenije“ gde god je to potrebno.
- 3.2. Posebno, Primalac je dužan da spomene slovenački finansijski doprinos u svojim internim i godišnjim izvještajima, kao i u svim odnosima sa medijima. U bilo kojem obaveštenju ili objavi Primaoca u vezi sa projektom, uključujući objave na konferenciji ili seminaru, mora biti navedeno da Slovenija sufinansira projekat.

4. KOMUNIKACIJE

- 4.1 Jezik: Sva obaveštenja i druge komunikacije u vezi sa ovim Ugovorom, kao i dokumenti koje jedna strana dostavlja drugoj, moraju biti na engleskom jeziku ili , ako je originalni dokument sastavljen na nekom drugom jeziku, uz njega mora biti priložen radni prevod na engleski jezik. Prilozi, izveštaji i objašnjenja mogu biti dostavljeni na lokalnim jezicima i prevedeni na engleski jezik na zahtjev.
- 4.2 Adrese: Sve komunikacije u skladu sa ovim Ugovorom dostavljaju se faksom ili na drugi način u pisanoj formi. Svaka komunikacija ili dokument koji treba da bude dostavljen stranama u skladu sa ovim Ugovorom dostavlja se na broj faksa ili adresu, sa naznakom primaoca, ako je naveden, koju odrede strane s vremena na vrijeme. Početni broj faksa, adresa i naznaka primaoca (ako postoji) navedeni su ispod imena svake strane na kraju ovog Ugovora.

5. OPŠTE ODREDBE

- 5.1 Primalac je isključivo odgovoran za poštovanje svih svojih obaveza u skladu sa zakonom.
- 5.2 Donator nije, ni pod kakvim okolnostima ili po bilo kom osnovu, odgovoran za bilo kakvu štetu koju je počinila bilo koja osoba u vezi sa ovim ugovorom, projektom ili na drugi način. Shodno tome, Donator neće razmatrati bilo koji zahtjev za odštetu ili naknadu koji prati takva potraživanja.

- 5.3 Osim u slučajevima više sile, Primalac je dužan da popravi štetu koju je Donator pretrpio kao rezultat izvršenja ili nepravilnog izvršenja projekta.
- 5.4 Primalac snosi isključivu odgovornost prema trećim stranama, uključujući za štetu bilo koje vrste koju je pretrpio za vrijeme realizacije Projekta.
- 5.5 Primalac se obavezuje da preduzme sve neophodne mjere da spriječi rizik od konflikta interesa koji bi mogao da utiče na nepristrasno i objektivno sprovođenje ovog ugovora u okviru nadležnosti Primaoca definisanih ovim Ugovorom. Takav sukob interesa može nastati naročito kao rezultat ekonomskog interesa, političke ili nacionalne sklonosti, iz porodičnih ili emotivnih razloga, ili bilo kog drugog zajedničkog interesa. Donator mora biti obaviješten o svakoj situaciji koja predstavlja ili može dovesti do sukoba interesa u toku sprovođenja ovog ugovora, u pisanoj formi, bez odlaganja. Primalac se obavezuje da preduzme sve potrebne korake da odmah ispravi ovu situaciju. Donator zadržava pravo da provjeri da li su preduzete mjere odgovarajuće i može zahtijevati da Primalac preuzima dodatne mjere, ako je potrebno, u određenom vremenskom roku.
- 5.6 Donator i Primalac se obavezuju da sačuvaju povjerljivost svih dokumenata, informacija ili drugih materijala koji su direktno u vezi sa predmetom ovog ugovora i koji su uredno klasifikovani kao poverljivi, ako bi otkrivanje moglo izazvati štetu drugoj strani. Ova obaveza Strana ostaje na snazi i nakon datuma zatvaranja Projekta.
- 5.7 Osim ako Donator ne zahtijeva suprotno, sve komunikacije ili objave Primaoca o projektu, uključujući, ali ne ograničavajući se na konferenciju ili seminar, ukazuju na to da projekat sufinansira Republika Slovenija posredstvom Donatora koji djeluje kao zastupnik Republike Slovenije u međunarodnoj razvojnoj saradnji. .

Svaka komunikacija ili objava Primaoca, u bilo kom obliku i mediju, treba da ukazuje na to da isključiva odgovornost leži na autoru takvog saopštenja ili objave i da Donator nije odgovoran za moguću upotrebu informacija sadržanih u njoj.

- 5.8 Donator može da raskine ovaj ugovor, bez ikakvog obeštećenja sa svoje strane, u sljedećim okolnostima:
- (a) u slučaju promjene u pravnoj, finansijskoj, tehničkoj, organizacionoj situaciji ili stanju Primaoca koje značajno može da utiče na ugovor ili da dovode u pitanje odluku o dodjeli donacije;
  - (b) ako Primalac ne ispuni svoju značajnu obavezu u skladu sa odredbama ovog ugovora;
  - (c) u slučaju više sile ili drugih okolnosti koje sprječavaju uspješnu realizaciju projekta;
  - (d) ako se utvrdi da je Primalac kriv za krivično djelo koje uključuje njegovo profesionalno ponašanje presudom koja ima snagu res judicata ili ako je kriv za teško kršenje profesionalnog ponašanja dokazano opravdanim sredstvima;
  - (e) ukoliko je Primalac kriv za davanje lažnih izjava ili podnosi izveštaje koji nisu u skladu sa realnošću da dobije Donaciju;
  - (f) ako je Primalac namjerno ili iz nehata napravio značajnu nepravilnost u sprovođenju ovog Ugovora ili u slučaju prevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti Primaoca koja je da na štetu Donatora i/ili izvođača radova. Značajna nepravilnost sastoji se od povrede odredbi ugovora ili propisa koja proizlazi iz radnje ili propusta na strani Primaoca i koja uzrokuje ili može prouzrokovati gubitak Donatora i/ili izvođača radova; ili
  - (g) ako Donator treba da vrati sredstva koja je dobio od Republike Slovenije za finansiranje Donacije.

- 5.9 Svaka izmjena ovog ugovora mora biti predmet pismenog dopunskog ugovora. Usmeni dogovor nije obavezujući za strane u tom smislu.

6. MJERODAVNO PRAVO I SUDSKA NADLEŽNOST

- 6.1 Mjerodavno pravo: Ovaj ugovor je regulisan i tumači se u skladu sa zakonima Republike Slovenije.
- 6.2 Sudovi: Primalac je saglasan u korist Donatora da je za konačno rješavanje rasprave, spora ili potraživanja iz ili u vezi sa ovim ugovorom ili kršenjem ugovora, raskidom ili nevaženjem ovog ugovora nadležan sud u Ljubljani, u Sloveniji. Utvrđivanje nadležnosti sudova iz ovog člana 6.2 ne (i ne tumači se tako da) ograničava pravo Donatora da pokrene postupak protiv Primaoca pred drugim nadležnim sudom, niti pokretanje postupka pred jednim nadležnim sudom isključuje pokretanje postupka pred drugim nadležnim sudom (bez obzira da li istovremeno ili ne) ako je i u mjeri dozvoljenoj važećim zakonom.
- 6.3 Arbitraža: Bez obzira na prethodni stav 6.2, Donator može, po sopstvenom nahođenju, obavijestiti Primaoca da se primenjuje arbitražna klauzula. Nakon takvog obavještenja, rasprava, spor ili potraživanje iz ili u vezi sa ovim ugovorom (uključujući spora u vezi postojanja, validnosti, tumačenja, kršenja ili raskida ovog ugovora ili posljedice njegove ništavosti) upućuju se i na kraju ih rješava vijeće od tri arbitra imenovana u skladu sa Pravilima arbitraže Stalnog arbitražnog suda u okviru Privredne i industrijske komore Slovenije. Mjesto započetog arbitražnog postupka u skladu sa ovim stavom 6.3 je Ljubljana, u Sloveniji, i arbitraža se vodi na Slovenačkom jeziku.
- 6.4 Jezik: Ovaj Ugovor sastavljen je na engleskom jeziku.

Sačinjeno u četiri originalna primjerka od kojih Primalac i Donator zadržavaju po dva primjerka.

Sačinjeno u: .....dana ....., 2014	Sačinjeno u: ..... dana ....., 2014
Primalac: Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Donator: CMSR G. Gašper Jež Direktor
Adresa za komunikacije: IV Proleterske brigade 19, 81000 Podgorica, Crna Gora	Adresa za komunikacije: Center za mednarodno sodelovanje in razvoj Kardeljeva ploščad 1, 1000 Ljubljana, Slovenija
Prima:	Prima: Mojca Kopše, viši ekspert
Faks broj:	Faks broj: +386.1.568.1585